

คำวินิจฉัยของ นายสุวิทย์ ธีรพงษ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕๒/๒๕๕๕

วันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๕๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ยุบพรรควิถิไทย

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า

ข้อ ๑ นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองชื่อพรรคเอกราช ตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ไว้ในทะเบียนพรรคการเมือง เลขที่ ๖/๒๕๕๒ ตั้งแต่วันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๒ ต่อมานายทะเบียนพรรคการเมืองได้มีประกาศ เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงนโยบายพรรค ข้อบังคับพรรค และคณะกรรมการบริหารพรรคเอกราช ลงวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ โดยเปลี่ยนชื่อพรรคเป็น “พรรควิถิไทย”

ข้อ ๒ พรรควิถิไทยได้เคยรายงานการดำเนินกิจการของพรรคในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ตามมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ต่อมานายทะเบียนพรรคการเมือง เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๔

ข้อ ๓ คณะกรรมการกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองได้อนุมัติเงินสนับสนุนพรรคการเมือง ตามโครงการและแผนงานของพรรคการเมืองและให้เงินสนับสนุนสาขาพรรคการเมืองที่ขอรับการสนับสนุน ค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคสาขาพรรคการเมืองตามที่ขอรับการสนับสนุนเงินจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ประจำปี ๒๕๕๔ โดยพรรควิถิไทยได้รับการจัดสรรเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ดังนี้

๓.๑ เงินจัดสรรตามโครงการและแผนงานที่ยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง จำนวน ๓ โครงการ เป็นเงินรวม ๑๑๒,๘๐๐ บาท

๓.๒ เงินสนับสนุนเพื่อเป็นค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภค สำหรับสาขาที่ขอรับการสนับสนุนเป็นการทั่วไป จำนวน ๒ งวด คือ งวดที่ ๑ และงวดที่ ๒ เป็นเงิน ๑๕,๕๐๐ บาท สำหรับงวดที่ ๓ และงวดที่ ๔ โอนไม่ได้เนื่องจากพรรควิถิไทยปิดบัญชีและไม่แจ้งเลขบัญชีใหม่

ข้อ ๔ เมื่อใกล้สิ้นสุดระยะเวลาการจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองและการรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมือง สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีหนังสือแจ้งให้พรรควิถิไทยดำเนินการแต่ได้รับเอกสารดังกล่าวคืนเพราะไม่สามารถนำจ่ายได้เนื่องจากย้ายไม่ทราบที่อยู่ใหม่

ข้อ ๕ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตรวจสอบแล้วปรากฏว่าภายในเดือนมีนาคม ๒๕๕๕ พรรควิถีสยามมีหน้าที่ดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ดังนี้

๕.๑ การจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมา (ปี พ.ศ. ๒๕๕๔) ให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนดและแจ้งให้นายทะเบียนทราบ ภายในเดือนมีนาคมของทุกปี (ภายในเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๕) เพื่อประกาศให้สาธารณชนทราบ ตามมาตรา ๓๕ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

๕.๒ การดำเนินกิจการของพรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง เพื่อดำเนินการตามโครงการและแผนงานของแต่ละพรรคการเมืองและเงินสนับสนุนในเรื่องค่าไปรษณียากร ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสาธารณูปโภคและด้านอื่นๆ ที่จะต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริง และยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป (ภายในเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๕) ตามมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

๕.๓ ข้อเท็จจริงปรากฏว่า เมื่อพ้นเวลาตามที่กฎหมายกำหนด คือ ภายในเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ พรรควิถีสยามไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๓๕ และมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

ข้อ ๖ นายทะเบียนพรรคการเมืองได้ร้องทุกข์กล่าวโทษหัวหน้าพรรควิถีสยามต่อพนักงานสอบสวน กองปราบปราม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เนื่องจากไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๕ และมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาทตามตรา ๘๐ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

ข้อ ๗ นายทะเบียนพรรคการเมืองได้พิจารณาแล้วเห็นว่า มีเหตุให้ยุบพรรควิถีสยามตาม มาตรา ๖๕ (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยยุบพรรควิถีสยามตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ระหว่างการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องเพิ่มเติมว่า

เมื่อวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๕๕ นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับแจ้งจากพรรควิถีสยามว่า มีความจำเป็นต้องขอเลิกตามข้อบังคับพรรควิถีสยาม พ.ศ. ๒๕๕๓ ข้อ ๑๒๕ (๑) กล่าวคือคณะกรรมการบริหารพรรคได้มีมติในคราวประชุมเมื่อวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ ให้ยุบพรรควิถีสยาม

นายทะเบียนพรรคการเมืองได้พิจารณาแล้วเห็นว่าพรรควิถียุทธศาสตร์ไทยมีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรคตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ (๑) จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้องไว้พิจารณาในคราวเดียวกันกับคำร้องในคดีนี้

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๓๕ “ให้หัวหน้าพรรคการเมืองจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาให้ถูกต้องตามความเป็นจริง ตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนด และแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมีนาคมของทุกปี เพื่อประกาศให้สาธารณชนทราบ เว้นแต่พรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นยังไม่ถึงเก้าสิบวันนับจนถึงวันสิ้นปีปฏิทิน”

มาตรา ๖๒ “พรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนต้องใช้จ่ายเงินสนับสนุนให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในส่วนนี้ และจะต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป”

มาตรา ๖๕ “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรคการเมือง

(๒) มีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงสิบห้าคน

(๓) มีการยุบพรรคการเมืองไปรวมกับพรรคการเมืองอื่นตามหมวด ๕

(๔) มีคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญยุบพรรคการเมือง

(๕) ไม่ดำเนินให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๕ หรือ

มาตรา ๖๒

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียนเมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่าเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองใดแล้ว ให้นายทะเบียนประกาศคำสั่งยุบพรรคการเมืองนั้นในราชกิจจานุเบกษา”

ข้อบังคับพรรควิถียุทธศาสตร์ไทย พ.ศ. ๒๕๕๓

ข้อ ๑๒๕ “พรรคย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) คณะกรรมการพรรคมีมติให้เลิกหรือยุบพรรค

พิเคราะห์แล้วข้อเท็จจริงฟังได้ว่า พรรควิถีไทยไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๕ และมาตรา ๖๒ กล่าวคือ ไม่จัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมา (พ.ศ. ๒๕๕๔) และแจ้งนายทะเบียนภายในเดือนมีนาคม ๒๕๕๕ และไม่จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทิน (พ.ศ. ๒๕๕๔) ให้ถูกต้องตามความเป็นจริง และยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคม ๒๕๕๕ จึงมีเหตุให้ต้องยุบพรรควิถีไทยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง มาตรา ๖๕ (๕)

ส่วนที่นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับแจ้งจากพรรควิถีไทยว่าคณะกรรมการบริหารพรรคได้มีมติให้ยุบพรรควิถีไทยตามข้อบังคับพรรควิถีไทย พ.ศ. ๒๕๕๓ ข้อ ๑๒๕ (๑) นั้น เห็นว่า เมื่อมีเหตุให้ยุบพรรควิถีไทยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ (๕) แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องพิจารณาว่ามีเหตุจะต้องยุบพรรควิถีไทยตามข้อบังคับพรรควิถีไทย ฯ ตามมาตรา ๖๕ (๑) หรือไม่อีก

ด้วยเหตุผลดังได้วินิจฉัยมา จึงมีคำสั่งให้ยุบพรรควิถีไทยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

นายสุวิทย์ ชีรพงษ์
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ